

*Til
Venner av villaksen*

Namsos, desember 2011

Julehilsen

"KLV – et nasjonalt ombud for villaksen"

er styrets beskrivelse av vår rolle og den står på trykk i KLVs strategiske plan for 2012 – 2015. Arbeidet med planen startet i fjor og er etter en lang og lærerik intern prosess nå klar til å sendes trykkeriet. Vi valgte i høst å sende planutkastet på en

bred høring som inkluderte både organisasjoner og offentlige instanser. Mange har gitt gode og viktige innspill som vil få reell betydning for KLVs prioriteringer i årene som kommer. Tusen takk for interesse og engasjement! Når trykkeriet snart har gjort sin del av jobben vil vi distribuere planen til alle interesserte. La oss likevel allerede nå gi enda en smakebit av innholdet.

KLVs visjon er:

"Med omforent kunnskap for livskraftige villaksstammer"

Visjonen viser KLVs omsorg for vår felles naturarv – villaksen – dens egenverdi og egenart.

Villaks og villrein er våre mest kjente og synlige ansvarsarter og som Norge har et særskilt internasjonalt ansvar for å ta vare på. De er videre to av våre viktigste symbolarter på vill og frisk norsk natur, og de betyr begge svært mye for kultur, turisme, rekreasjon, vitale bygdesamfunn, identitet og verdiskaping. Villaksen har riktignok langt større utbredelsesområde, har en mer komplisert livssyklus og med lengre vandringer enn villreinen. Og både i den faglige og allmenne debatt er motsetningene tydeligere og større når det gjelder villaksen. Mest slående er likevel at to så ulike arter, den ene knyttet til norsk høyfjellsnatur og den andre til vår særpregede vassdragsnatur, på mange vis har så mange likhetspunkter helt tilbake fra forhistorisk tid. En parallell er likevel tragisk, menneskets aktiviteter har redusert deres utbredelse og antall mye. Dette bedrøvelige bakteppet er årsaken til opprettelse av Norsk villreinsenter og KLV, det ene opprettet av nasjonale myndigheter og det andre av lokale entusiaster i Namdalen.

Begge sentrene er uavhengige av beslutningstakere og vil bidra til å snu den negative utviklingen for hver sin "ansvarsart". Begge etableringene er derfor viktige tiltak!

Kjersti, landets første naturveileder villaks har travle og artige dager. I løpet av det siste året har mange jublende, undrende og nysgjerrig barn fått hjelp av naturveilederen til å lære om villaksens liv der den lever. De aller fleste villaksene i Namsen er under 15 gram og det er de som lettest, i en kort stund,

kan holdes i bøtter og spann for nærmere undersøkelser. Hva skiller for eksempel en lakseunge fra en ørretunge? Det er interessant å se hvor i bekken de lever, hvilken mat de kan finne der og hvilke fiender de har. Spennende er det også å se om folk som ikke vet bedre kan ha stengt for fiskens vandring eller forurenset vannet den puster i. Villaksen er et finstemt miljøbarometer, vi må bare lære hvordan vi kan lese det av for se om alt står bra til der nede i bekken. Heldigvis for villaksen er det mange barn i Namdalen som vet ekstra mye om det nå! Artig var det også å vise miljøvernminister Erik Solheim noen av teknikkene som brukes for å engasjere ungene da han besøkte Namdalen i høst – og sannelig, de virket godt på ministeren også!

Flere har gledelig opplevd et bedre laksefiske i år sammenlignet med de siste årene. Dette gjelder både i sjø og i vassdrag, og det kan tyde på at flere laks overlever sjøoppholdet. Alle positive trekk skal vi glede oss over og vi er spente på hva forskernes beregninger av årets lakseinnsig vil vise. Jevnt over kan likevel ingen vente at de blir på nivå

med dem i gamle dager. Dette gjelder også for Tana der situasjonen for laksen gir grunn for dyp bekymring. Flere laksebestander i vassdraget kan på grunn av høy beskatning være utryddet. Slik kan det ikke fortsette i verdens viktigste vassdrag for atlantisk laks!

Nasjonale myndigheter antar at det i Norske fjell finnes utvinnbare mineraler og metaller til en verdi av 2000 mill kr. Utvinning av disse skattene kan gi giftutslipp – som også skader villaks. Dette er en "ny type" trussel som må vies oppmerksomhet, og husk den kommer på toppen til andre

negative menneskeskapt faktorer som annen type forurensing, feil/overbeskatning, mye lakselus, *Gyrodactylus salaris*, rømt oppdrettslaks, effekter av vasskraftreguleringer og fysiske inngrep i vassdrag. Spesielt i Midt-Norge har det i år rømt mye oppdrettslaks og både elveiere, sportsfiskere, forskere, forvaltere og havbruksnæring har bidratt til overvåking, gjennomføring av tiltak og undersøkelser som kan avsløre om oppdrettslaks genetisk påvirker villaksstammene våre. Vi venter spændt på analyseresultatene!

Og nøkkelen til å få gjennomført nødvendige tiltak ligger som alltid i kunnskap og at den formidles til beslutningstakerne!

Svært mye av vår aktivitet for villaksen er avhengig av gode støttespillere lokalt, regionalt og nasjonalt. Tusen takk til alle dere!

PS. Aktuelle nyhetsklipp, informasjon om laks, våre aktiviteter og mange nyttige lakselinker finner du på www.klv.no !

Vi ønsker alle en riktig god jul og godt nyttår!

Med vennlig hilsen

Knut, Kjersti, Tone og Frode

